

Företagens utländska handelskrediter (HKU)

2014

NV0118

Innehåll

0	Allmänna uppgifter	2
0.1	Ämnesområde	2
0.2	Statistikområde	2
0.3	SOS-klassificering	2
0.4	Statistikansvarig	2
0.5	Statistikproducent	2
0.6	Uppgiftsskyldighet	2
0.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	2
0.8	Gallringsföreskrifter	2
0.9	EU-reglering	3
0.10	Syfte och historik	3
0.11	Statistikanvändning	3
0.12	Uppläggning och genomförande	3
0.13	Internationell rapportering	3
0.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
1	Översikt	5
1.1	Observationsstorheter	5
1.2	Statistiska målstorheter	5
1.3	Utfloeden: statistik och mikrodata	7
1.4	Dokumentation och metadata	7
2	Uppgiftsinsamling	8
2.1	Ram och ramförfarande	8
2.2	Urvalsförfarande	9
2.3	Mätinstrument	11
2.4	Insamlingsförfarande	11
2.5	Databeredning	15
3	Statistisk bearbetning och redovisning	18
3.1	Skattningar: antaganden och beräkningsformler	18
3.2	Redovisningsförfaranden	19
4	Slutliga observationsregister	20
4.1	Produktionsversioner	20
4.2	Arkiveringsversioner	20
4.3	Erfarenheter från senaste undersökningsomgången	20
Bilaga 1	Frågeformulär	21
Bilaga 2	Instruktioner till frågeformulär	23

0 Allmänna uppgifter

0.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Näringsverksamhet

0.2 Statistikområde

Statistikområde: Näringslivets struktur

0.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

0.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Tobias Fagerberg
Telefon: 019-17 60 37
Telefax: 019-17 70 82
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

0.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Tobias Fagerberg
Telefon: 019-17 60 37
Telefax: 019-17 70 82
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

0.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) och SCB-FS 2012:5.

0.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

0.8 Gallringsföreskrifter

Gallringsföreskrifter saknas.

0.9 EU-reglering

ESA 95, European System of Accounts 1995 styr Finansräkenskaperna och påverkar därmed även denna undersökning (HKU).

0.10 Syfte och historik

Föregångaren till denna undersökning är Företagens utländska tillgångar och skulder (FUTS) som upphörde från och med 1997.

Statistiken syftar till att ge kvartalsvisa skattningar av de icke-finansiella företagens handelskrediter mot utlandet. Företagens utländska tillgångar och skulder (FUTS) har genomförts sedan 1971, då som en cut-off undersökning med de cirka 500 företag som hade den största summan av utländska tillgångar och skulder.

1983 gjordes undersökningen om till en urvalsundersökning med en urvalsstorlek på 1 000 företag och en cut-off gräns på 40 tkr. Från och med 1997 ingår endast utländska handelskrediter i undersökningen, urvalsstorleken minskades till 500 företag och cut-off gränsen var på 2 milj kr till och med 2004. Från och med 2005 är cut-off gränsen höjd till 3 milj kr. Urvalsstorleken har ökat något beroende på att rampopulationen ökat och är i dagsläget 555 företag. Utländska tillgångar och skulder ingår sedan 1997 i undersökningen Balansstatistik för icke-finansiella företag (BAST).

0.11 Statistikanvändning

Statistiken utgör underlag vid sammanställning av årliga och kvartalsvisa finansräkenskaper. Uppgifterna om handelskrediter används även vid sammanställningen av betalningsbalansen. Huvudanvändare är SCBs finans- och nationalräkenskaper, Riksbanken, Konjunkturinstitutet och Finansdepartementet.

0.12 Uppläggning och genomförande

Som underlag till urvalsramen används SCB:s företagsdatabas (FDB), föregående års HKU-urval samt importör/exportörregistret som baseras på vad företag har rapporterat till Utrikeshandelsstatistiken. I urvalsramen ingår företag med handelskrediter på minst 3 milj. kr (cut-off gräns). Totalt består populationen 2014 av 6 854 företag varav 555 företag har valts ut. Urvalet är stratifierat. Strata innehållande företag med utländska handelskrediter på mer än 400 milj. kr är totalundersökta (155 stycken). Nytt urval dras i början av varje kalenderår. Från och med urvalet för 2004 används SCB:s system för samordnade urval, SAMU, för att dra urval. Endast aktiva företag väljs ut.

Uppgifterna samlas in via SCB:s elektroniska statistikinsamlingsverktyg, SIV. Ett missiv med inloggningsuppgifter går ut kvartalsvis till företagen. De företag som inte vill lämna uppgifter via SIV kan välja mellan att få en pappersblankett och att fylla i den excelblankett som användes tidigare.

0.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering görs.

0.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Det finns misstankar om att undersökningens kvalitet är bristfällig på grund av att urvalet som dras är relativt litet men används för att skatta hela näringslivet exklusive de finansiella företagen. Undersökningen bör därför genomgå en utredning för att hitta potentiella förbättringsområden. Förhoppningen är att resurser finns tillgängliga för att göra detta senast 2015.

1 Översikt

1.1 Observationsstorheter

HKU framställer statistik om företagens utländska handelskrediter med handelskrediter på minst tre miljoner kronor. Uppgifterna som samlas in ska avse det företag som valts ut och inte eventuell koncern och företagen ska vara aktiva. De kvartalsvisa statistikuppgifterna avser tillgångar och skulder per 31 mars, 30 juni, 30 september och 31 december samt transaktioner och realiserade värdeförändringar under respektive kvartal. De variabler som samlas in är:

Utländska kundfordringar (motparten har utländsk adress) uppdelat på:

- Korta kundfordringar mot koncernföretag
- Långa kundfordringar mot koncernföretag
- Korta kundfordringar mot övriga företag
- Långa kundfordringar mot övriga företag

Utländska leverantörsskulder (motparten har utländsk adress) uppdelat på:

- Korta leverantörsskulder till koncernföretag
- Långa leverantörsskulder till koncernföretag
- Korta leverantörsskulder till övriga företag
- Långa leverantörsskulder till övriga företag

Ställningsvärden (bokfört värde) per den sista i kvartalet efterfrågas samt kursdifferenser och realiserade värdeförändringar under kvartalet.

Gränsen mellan kort och lång löptid går vid ett år.

1.2 Statistiska målstorheter

I målpopulationen ingår icke-finansiella företag (juridiska enheter) som tillhör sektor 110 (icke-finansiella företag) och 120 (statliga affärsverk) med utländska handelskrediter på minst 3 miljoner kr. Stiftelser ingår inte i populationen (juridisk form 71 familjestiftelser och 72 övriga stiftelser och fonder).

Objektgrupp		Variabel	Mått
Population	Indelning i redovisningsgrupper		
Icke-finansiella företag med summa utländska handelskrediter över 3 miljoner kr.	Totalt för hela sektorn icke-finansiella företag	Utländska kundfordringar (motparten har utländsk adress) uppdelat på: Fordringar mot koncernföretag med löptid kortare än ett år (kundfordringar)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde samt realiserad värdeförändringar under kvartalet)
		Utländska kundfordringar (motparten har utländsk adress) uppdelat på:	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för

		Fordringar mot koncernföretag med löptid längre än ett år (kundfordringar)	ställningsvärde samt realiserade värdeförändringar under kvartalet)
		Utländska kundfordringar (motparten har utländsk adress) uppdelat på: Fordringar mot övriga företag med löptid kortare än ett år (kundfordringar)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde samt realiserade värdeförändringar under kvartalet)
		Utländska kundfordringar (motparten har utländsk adress) uppdelat på: Fordringar mot övriga företag med löptid längre än ett år (kundfordringar)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde samt realiserade värdeförändringar under kvartalet)
		Utländska leverantörsskulder (motparten har utländsk adress) uppdelat på: Skulder till koncernföretag med löptid kortare än ett år (leverantörsskulder)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde samt realiserade värdeförändringar under kvartalet)
		Utländska leverantörsskulder (motparten har utländsk adress) uppdelat på: Skulder till koncernföretag med löptid längre än ett år (leverantörsskulder)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde samt realiserade värdeförändringar under kvartalet)
		Utländska leverantörsskulder (motparten har utländsk adress) uppdelat på: Skulder till övriga företag med löptid kortare än ett år (leverantörsskulder)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde samt realiserade värdeförändringar under kvartalet)
		Utländska leverantörsskulder (motparten har utländsk adress) uppdelat på: Skulder till övriga företag med löptid längre än ett år (leverantörsskulder)	Summa i 1000-tals kronor (skattning av totaler för ställningsvärde samt realiserade värdeförändringar under kvartalet)

Totaler för ställningsvärde samt orealiserade värdetändringar och transaktioner för sektorn icke-finansiella företag. Resultat redovisas för den totala sektorn icke-finansiella företag.

1.3 Utflöden: statistik och mikrodata

Det kvartalsvisa resultatet av undersökningen ingår som en delsektor i Finansräkenskaperna, FiR, (för sektorn icke-finansiella företag). Produktionen anpassas därför efter FiR:s behov.

Resultatet från undersökningen publiceras i Sveriges statistiska databaser, SSD, under rubriken Företagens utländska handelskrediter under Näringsverksamhet. Databasen nås från SCB:s webbplats, www.scb.se, Hitta statistik.

Siffror över de icke-finansiella företagens tillgångar och skulder finns också på Internet på SCB:s webbplats www.scb.se under Statistik efter ämne, Finansmarknad, Finansräkenskaper.

Resultatet kan också nås från undersökningens produktsida www.scb.se/NV0118.

1.4 Dokumentation och metadata

Dokumentation i form av SCBDok, MetaPlus och BAS finns på undersökningens produktsida www.scb.se/NV0118.

2 Uppgiftsinsamling

2.1 Ram och ramförfarande

Som urvalsram används FDB (FöretagsDataBasen, SCB:s företagsregister) kompletterat med uppgifter från senaste HKU-årgången samt utrikes varuhandel från UH (Utrikeshandeln). Uppgifter från UH är från den senast tillgängliga 12 månadersperioden.

Från och med 2004 dras urvalet i SAMU. Följande avgränsningar görs:

- Sektorer: 110, 120 (icke-finansiella företag samt statliga affärsverk)
- Företagsstatus 1 (verksamma företag)
- Juridisk form: Ej juridisk form = 71, 72 (stiftelser)
- Storlekar: cut-off 3 000 tkr.

Storleksmättet är företagens summa av utländska handelskrediter.

Som enhet används juridisk enhet (JE) med några undantag. Undantag är enheter som rapporterar för flera JE (flera företag). Fr.o.m. 2004 ingår endast företag med verksamhet. Tidigare var även vilande företag med.

Från HKU används summan av de största värdena för varje variabel under år t-1, det vill säga först bestäms maximum över kvartal för varje variabel och sedan beräknas summan av de största värdena. Från varuhandeln beräknas summa export/import med genomsnittlig kredittid på tre månader, det vill säga summa import och export delat med fyra.

Med hjälp av de två källorna HKU och varuhandel får varje företag ett storleksmått som används vid stratifieringen. Storleksmättet sätts i första hand lika med HKU-värdet år t-1 och i andra hand sätts det till det värde som beräknas från varuhandeln.

I tabell 1 nedan finns stratifieringen för HKU år 2014, antal företag som är med i urvalsramen och urvalet samt stratumgränser som bestäms av storleksmättet ovan. Cut-off gränsen är utländska handelskrediter på sammanlagt minst 3 miljoner kronor och gränsen för totalundersökning är satt till 400 miljoner kronor.

2014

Stratum	Stratumgränser (miljoner kr)	N	n
1	3-13	3 972	80
2	13-35	1 512	80
3	35-80	706	80
4	80-180	337	80
5	180-400	172	80
6	400-700	68	68
7	700-1500	43	43
8	1500-4000	29	29
9	4000-	15	15

Totalt	6854	555
Antal totalundersökta		155

2.2 Urvalsförfarande

Från och med 2004 dras urvalen till HKU i SAMU. Urvalen dras från marsversionen av SAMU som brukar finnas tillgänglig för användare i början av mars. Urvalsdesignen är stratifierat OSU. Stratifiering görs endast med avseende på storlek. I HKU används företagets totala utländska handelskrediter som storleksmått.

Nedan beskrivs de moment som måste göras i samband med urvalsdragning.

1) *Leverera externa filer*

De storleksmått som används till stratifiering finns inte i SAMU utan måste läsas in i systemet. Storleksmått skickas till SAMU-ansvarig innan urvalsdragningen.

2) *Stratifiering och allokering*

Stratifiering och allokering görs utanför SAMU av metodstatistiker. Stratifieringen är utformad med hjälp av en modellbaserad metod som till exempel beskrivs i avsnitt 12.4 i boken Model Assisted Survey Sampling av Carl-Erik Särndal, Bengt Swensson och Jan Wretman (se även avsnitt 12.5). Allokeringen är gjord så att urvalsstorleken är ungefär densamma i varje urvalsstratum.

3) *Urvalsbeställningar*

En urvalsbeställning ("Underlag till beslutstabeller") skickas till SAMU-ansvarig. Urvalsbeställningen ska innehålla avgränsning av populationen, stratifiering med mera. SAMU-ansvarig meddelar när detta är inlagt i systemet.

4) *Inläggning av urvalsstorlekar*

När SAMU-versionen är tillgänglig för användare och 1) – 3) ovan är klara kan produktansvarig eller metodstatistiker lägga in urvalsstorlekar i SAMU. Detta görs i ett särskilt statistikprogram. När urvalsnummer anges (77 för HKU) får man fram stratifieringen för den valda undersökningen och urvalsstorlekarna kan läggas in. Urvalsstorlekar för totalundersökta strata läggs in automatiskt.

När inläggningen av urvalsstorlekar är klar kontaktas SAMU-ansvarig för urvalsdragning.

5) *Hämta urvalen*

När urvalsdragningen är klar (meddelas av SAMU-ansvarig) kan urvalen hämtas.

I NettoJE_Lev finns variablerna;

PeOrgNr,

Version (SAMU-version, datum och tid, två SAMU-versioner),

UrvNr (urvalsnummer),

BGrupp, XGrupp, SGrupp (stratifieringsvariabler),

AllVar (allokeringsvariabel),

Slumptal och

Utvald (Utvald = 1 för företag som finns med i urvalsramen men inte i urvalet, Utvald = 2 för företag som finns med i urvalet).

Av stratifieringsvariablerna är endast Sgrupp (storleksgrupp) av intresse för HKU eftersom stratifiering endast görs med avseende på storlek. Allokeringvariabeln "AllVar" innehåller företagets omsättning men är ointressant i detta sammanhang eftersom allokeringen görs på annat sätt utanför SAMU.

För att hämta *aktuellt urval* för en undersökning måste man avgränsa på UrvNr

(= 77 för HKU), Version och Utvald (= 2).

Underlag till beslutstabeller SAMU – 2014: Produktuppgifter

<i>Urvalsnummer</i>	77
<i>Undersökning</i>	Företagens utländska handelskrediter (HKU)
<i>Enhet</i>	Näringslivets struktur
<i>Kontaktperson</i>	Tobias Fagerberg
<i>Telefon</i>	6037

Kopplingar till andra undersökningar

Balansstatistik (BAST, urvalsnummer 78)

Urvalsobjekt, externa filer

<i>Urvalsobjekt</i>	Juridisk enhet (JE)
<i>Extern fil för stratifiering</i>	
Fil 1	Urvalsram14_SAMU
	Företagens storleksklass baserad på totala utländska handelskrediter i tusentals kronor (tkr)

Definition av populationen

<i>Sektorer</i>	110, 120
<i>Företagsstatus</i>	1
<i>Juridisk form</i>	Inte Juridisk form = 71, 72 (dvs. ej stiftelser)
<i>Branscher</i>	Alla
<i>Storlekar</i>	Cut-off 3 000 tkr, se stratifiering

Stratifiering

Stratifiering görs endast med avseende på storlek (totalt 9 strata). Det storleksmått som används finns i den externa filen.

Storleksstratifiering   **1:** = 3 000 - < 13 000

- 2: = 13 000 - < 35 000
- 3: = 35 000 - < 80 000
- 4: = 80 000 - < 180 000
- 5: = 180 000 - < 400 000
- 6: = 400 000 - < 700 000
- 7: = 700 000 - < 1 500 000
- 8: = 1 500 000 - < 4 000 000
- 9: = 4 000 000 -

Allokering

Totalundersökta stratum: 6, 7, 8, och 9. Allokering görs utanför SAMU.

2.3 Mätinstrument

Uppgifterna samlas in via SCB:s statistikinsamlingsverktyg (SIV). Andelen företag som rapporterar elektroniskt var 98 % första kvartalet 2013, övriga använder antingen pappersblankett eller den excelblankett som användes tidigare och finns tillgänglig i SIV. Användar-ID och lösenord skickas ut i ett missiv till de utvalda företagen inför varje kvartal.

Företagen ska fylla i ställningsvärde för efterfrågat kvartal i bokfört värde. Om ställningsvärde som lämnats föregående kvartal är reviderat så ska företagen ändra på det förtryckta värdet i blanketten. Företagen ska också fylla i orealiserade värdeförändringar som skett under kvartalet.

Mätsvårigheter kan uppstå då vissa företag kan ha utländska handelskrediter i ett stort antal olika valutor och kan då ha svårt att ta fram kursdifferenser och andra värdeförändringar. Företagen har i dessa fall möjlighet att lämna orealiserade värdeförändringar som en klumpsumma, alltså utan att fördela på de olika posterna. Fördelningen görs sedan maskinellt hos SCB.

Frågeformulär och instruktionen till frågeformuläret återfinns i bilagorna på slutet.

2.4 Insamlingsförfarande

Uppgiftsinsamlingsmetoder

Uppgifterna samlas in via en elektronisk enkät. Ingående balans (det värde som företaget lämnade som utgående balans förra kvartalet) är förtryckt i blanketten. Ett fåtal uppgiftslämnare skickar in sina uppgifter via den tidigare använda excelblanketten eller via pappersenkät. Uppgifterna ska lämnas senast 20 dagar efter aktuellt kvartals slut.

Uppgiftskällor – rutinerna för att etablera kontakt

Missiv med inloggningsuppgifter skickas ut till företagen. Om det inte finns en utsedd kontaktperson på företaget så skickas missivet till ekonomiansvarig.

Inläsning av inkomna uppgifter

Uppgifter som företagen lämnat i SIV läses in i databasen dagligen. Inkomstdatum fylls i automatiskt med aktuell dags datum.

Om ett företag inte kan rapportera i tid kan det få uppskov. Datum för uppskov läggs in i populationsregistret.

Utsändning av påminnelser

Normalt skickas påminnelserna ut någon dag efter sista insändningsdag. Sista insändningsdag brukar vara runt den 20:e i månaden efter aktuellt kvartals slut.

Uppgiftsinsamling, avbrytningsregler inklusive åtgärder vid övertäckning samt kontroller som utförs direkt i samband med datainsamlingen

Det finns logiska kontroller direkt i de elektroniska blanketterna. Förändringar över en miljard kronor signaleras och det ges möjlighet att lämna kommentarer men kontrollen är inte tvingande.

När blanketterna är inskickade och inlästa i databasen görs maskinell granskning via applikationen. Vid fel eller oklarheter tas kontakt med uppgiftslämnaren via telefon eller via e-post.

Om ett företag inte har några värden att rapportera, registreras detta som statuskod 4. Detta innebär att företaget har gått i konkurs eller dylikt. Blanketten ska inte skickas ut mer under året och får värde noll. Första gången StatusID = 4 anges ska även alla värden nollas. Följande kvartal nollas blanketten automatiskt via systemet och missiv skickas inte till dessa företag.

Hur vi bekämpar bortfall

Bortfallet i HKU-undersökningen är litet, under 2013 har det varierat mellan 8,9 och 10,4 %. Det är främst de mindre företagen som inte kommer in, bortfallet bland de största företagen är mycket litet. Första kvartalet är det delvis nytt urval och då finns ingen namngiven kontaktperson vilket försvårar påminnelsearbetet.

Beskrivning av åtgärder som vidtas vid totalt och partiellt bortfall, imputeringförfarande etc.

Bortfallskompensationen görs genom att imputera saknade värden på företagsnivå. Dels förekommer partiellt bortfall (inom en rad) dels objektsbortfall. Mycket av det partiella bortfallet åtgärdas redan i mikrogranskningen genom att återkontakta företagen och begära in saknade uppgifter eller genom manuell imputering. Nedan finns en beskrivning av hur maskinella imputeringar görs i HKU. Beskrivningen följer det program som finns för imputering och följer den ordning som

imputeringarna görs i. Alla imputeringar görs radvis vilket inte alltid framgår av de beteckningar som används.

1. Inkomsten

En variabel som kallas "StatusID" definieras och sätts = 2,3,4,5 för företag i om IB_i , UB_i , eller K_i är $\neq .$ för åtminstone en rad. (IB_i är ingående balans, UB_i är utgående balans och K_i är kursdifferenser och orealiserade värdeförändringar för företag i). Inkomsten är alltså 1 om företaget inkommit med värden för aktuellt kvartal eller har ingående balans $\neq .$ för åtminstone någon rad.

2. Imputera 0:or

Om $IB_i = .$, $UB_i = .$ och $K_i = .$ och StatusID = 1 sätts $IB_i = 0$, $UB_i = 0$ och $K_i = 0$. Det vill säga de rader där företaget inte har rapporterat något värde för aktuellt kvartal och inte har någon ingående balans får värdet 0 i alla variabler på den raden. Detta görs endast för de företag som har StatusID = 1.

3. Fördela klumpade kursdifferenser/orealiserade värdeförändringar

Det händer att företagen inte kan fördela kursdifferenser/orealiserade värdeförändringar för utländska fordringar och skulder på respektive rad utan redovisar en klumpsumma för två eller flera rader. Granskaren bestämmer sedan vilken kombination av raderna 10, 11, 20, 21, 30, 31, 40 och 41 som klumpsumman ska fördelas på. I formlerna nedan redovisas hur klumpsummorna fördelas ut. Följande beteckningar används i formlerna:

K_{il} är kursdifferensen/orealiserad värdeförändring för företag i och rad l

IB_{il} är ingående balans för företag i och rad l

UB_{il} är utgående balans för företag i och rad l

B_i är klumpsumman som ska fördelas för företag i

r är mängden inkomna företag i ett godtyckligt stratum

M är mängden rader (l) som klumpsumman ska fördelas på

Följande varianter är möjliga:

Rader ($l \in M$)	Formel som används
$M_1 = \{10\ 20\}$	1
$M_2 = \{30\ 40\}$	1
$M_3 = \{10\ 20\ 30\ 40\}$	2
$M_4 = \{10\ 30\}$	2
$M_5 = \{20\ 40\}$	2
$M_6 = \{10\ 11\ 20\ 21\}$	1
$M_7 = \{30\ 31\ 40\ 41\}$	1

Givet en viss mängd, av granskaren utvalda, rader t.ex. M_1

För en godtycklig mängd företag och rader gäller följande (för att underlätta läsandet av formeln används företag $i=1$ och rad $l=1$ i exemplet):

$$K_{i=1,l=1} = B_1 \cdot \frac{IB_{1,1}}{\sum_{l \in M} IB_{1,l}} \tag{1}$$

Givet en viss mängd, av granskaren utvalda, rader t.ex. M_3

För en godtycklig mängd företag och rader gäller följande (för att underlätta läsandet av formeln används företag $i=1$ och rad $l=1$ i exemplet):

$$K_{i=1,l=1} = \left(B_1 - \sum_{l \in M} \left(IB_{1,l} \cdot \frac{\sum_{i \in r} K_{il}}{\sum_{i \in r} IB_{il}} \right) \right) \cdot \frac{IB_{1,1}}{\sum_{l \in M} IB_{1,l}} + IB_{1,1} \cdot \frac{\sum_{i \in r} K_{i,1}}{\sum_{i \in r} IB_{i,1}} \tag{2}$$

4. Imputera ingående balans, utgående balans och kursdifferenser/orealiserade värdeförändringar.

Imputering av kursdifferenser/orealiserade värdeförändringar, ingående balans och utgående balans görs enligt tabell 4 nedan. Kolumnen indata beskriver vilka värden som finns, $\neq .$, respektive vilka som saknas, $= .$. Imputeringarna görs i den ordning som finns redovisad i tabell 4. Detta innebär att värden som imputeras i ett steg följer med som värden $\neq .$ till nästa steg.

Tabell 4.

Indata	Imputering
<i>Steg 1</i>	
$K_i = ., IB_i \neq .$	$K_i = IB_i \cdot \frac{\sum_{j \in r} K_j}{\sum_{j \in r} IB_j}$
$K_i = ., UB_i \neq .$	$K_i = UB_i \cdot \frac{\sum_{j \in r} K_j}{\sum_{j \in r} UB_j}$
<i>Steg 3</i>	
$IB_i = ., UB_i \neq .$	$IB_i = UB_i \cdot \frac{\sum_{j \in r} IB_j}{\sum_{j \in r} UB_j}$

$UB_i = ., IB_i \neq .$	$UB_i = IB_i \cdot \frac{\sum_{j \in r} UB_j}{\sum_{j \in r} IB_j}$

Summorna $\sum_{j \in r} K_j$, $\sum_{j \in r} IB_j$ respektive $\sum_{j \in r} UB_j$ beräknas över mängden r som är de företag som uppfyller $IB_i \neq .$, $UB_i \neq .$ och $K_i \neq .$ och som inte är outliers. Summeringarna görs stratumvis och de summor som används är summorna för det stratum som företaget som ska imputeras tillhör.

5. Imputering av ej svarande

I tabell 5 redovisas hur imputering görs för de företag som inte svarat aktuellt kvartal och som inte har några IB -värden. Imputeringarna görs stratumvis och för alla rader. V_i är stratifieringsvariabeln.

Tabell 5. Imputering av objektsbortfall.

Indata	Imputering
$IB_i = ., UB_i = ., K_i = .$	$IB_i = V_i \cdot \frac{\sum_{j \in r} IB_j}{\sum_{j \in r} V_j}$
$IB_i = ., UB_i = ., K_i = .$	$UB_i = V_i \cdot \frac{\sum_{j \in r} UB_j}{\sum_{j \in r} V_j}$
$IB_i = ., UB_i = ., K_i = .$	$K_i = V_i \cdot \frac{\sum_{j \in r} K_j}{\sum_{j \in r} V_j}$

Summorna $\sum_{j \in r} IB_j$, $\sum_{j \in r} UB_j$, $\sum_{j \in r} K_j$ och $\sum_{j \in r} V_j$ beräknas över mängden r som är alla företag med $StatusID = 2,3,4,5$, d.v.s. uppfyller $IB_i \neq .$, $UB_i \neq .$ eller $K_i \neq .$ och som inte är outliers. Summeringarna görs stratumvis och de summor som används är summorna för det stratum som företaget som ska imputeras tillhör.

2.5 Databeredning

När de elektroniskt inkomna blanketterna är inlästa granskas uppgifterna maskinellt och manuellt. Kursdifferenser/orealiserade värdeförändringar som är klamrade för fler än en rad markeras av uppgiftslämnaren med hjälp av en kryssruta i blanketten. Dessa värden noteras för särskild datakörning.

Om företaget ska tas bort på grund av fusion, avregistrering eller dylikt märks blanketten med StatusID = 4 i Populationsregistret samt nollas i inregistreringen. Då skickas inte blankett ut nästa kvartal. Denna klassning ska hanteras restriktivt. Kontroll mot FDB-registret och uppgiftslämnaren görs om nödvändigt.

Företag som tillkommit vid nytt kvartal ska även fylla i föregående kvartals värde. Om värdena verkar extrema kontrolleras att uppgiftslämnaren rapporterat i 1000-tal kronor och att de rapporterade värdena endast är utländska handelskrediter och så vidare.

Extrema observationer markeras som outliers. Värdena kontrolleras mot stratumgränserna men den slutliga bedömningen görs av den enskilda handläggaren.

Outlierhanteringen och påkörningen av klumpsummor görs innan eller i samband med slutkörningarna för kvartalet.

Slutkörningar och tabellframställning för FiR-matriser görs sista veckan i andra månaden efter kvartalsskifte.

HKU Kvartalskörningar, granska (alla företag i slutskedet).

Följande kontroller körs på hela materialet:

Inga värden och inkommen; Variabeldata, $UB < 0$; Ställningsvärde = 0 och Omvärderingar $\diamond 0$.

Dessa kontrollerar att det inte har inkommit några blanketter utan värden, att inte utgående ställningsvärde är negativt (värdet ska i så fall flyttas till en annan rad) samt att det inte finns orealiserade värdeförändringar när det inte finns någon utgående balans. Detta förhållande är möjligt, bedömning görs av den enskilda handläggaren.

Det finns också möjlighet att skapa listor utifrån olika behov. Uppräknat per löpnr listar samtliga observationer i storleksordning baserat på uppräknat värde. Listan ger stora möjligheter att upptäcka extremvärden och felaktiga uppgifter. Löpnr med StatusID = 4, listar samtliga företag som är med i urvalet men som inte ska ha någon blankett. Löpnr med StatusId = 2 eller 3 listar de företag som är inkomna men inte färdiggranskade.

När allt material är granskat och klart är det dags för körning på totalnivå inför indatering i Finansräkenskaperna.

Körning på totalnivå, inför indatering i FiR

1. Kvartalskörning – Resultatframställning

Välj det kvartal som ska köras. Kvartalet konsistensjusteras, klumpsummor fördelas, imputeringar genomförs på objektbortfall samt partiellt bortfall och slutligen räknas alla observationer upp.

2. Se resultatframställning: Här kommer slutresultatet ut och detta

används som underlag till indatering i FiR. Listan visar totalresultaten för strata 1-9 samt 99 som är summan av alla stratum.

3. Lista stratum skillnad för UB och kursdiff/omv och Lista stratum skillnad för IB angivet kv och UB kvartal -1 visar skillnaden mellan UB, IB och kursdifferenser/realiserade värdeförändringar innevarande kvartal jämfört med föregående kvartal.
4. Kontrollera: Stor vikt läggs vid att kontrollera listan Uppräknat per löpnummer för att upptäcka om något värde sticker ut för mycket. De högsta värdena bör ligga bland de totalräknade stratumen.
5. Första körning och leverans till FiR bör göras sista veckan i andra månaden efter kvartalsskifte (Deadline i FiR). En andra leverans brukar göras efter en till två veckor då materialet är mer komplett.

3 Statistisk bearbetning och redovisning

3.1 Skattningar: antaganden och beräkningsformler

Skattning av en total

Skattningarna beräknas för hela populationen (icke-finansiella företag), redovisningsgrupper i form av delmängder av populationen förekommer inte.

Totalen, t_y , för en variabel y kan skrivas

$$t_y = \sum_{k \in U} y_k \quad (1)$$

där U betecknar populationen och y_k är värdet på variabeln y för företag k .

En skattning av t_y ges av

$$\hat{t}_y = \sum_{k \in s} w_k \cdot y_k \quad (2)$$

där s är urvalet och $w_k = 1 / (\text{sannolikheten att företag } k \text{ kommer med i urvalet})$. Vikten w_k bestäms av vilken urvalsdesign man använder. I HKU dras urvalet som ett stratifierat urval med OSU (Obundet Slumpmässigt Urval) inom strata. Detta innebär bland annat att vikten ges av

$$w_k = \frac{N_h}{n_h} \quad \text{om företag } k \text{ tillhör stratum } h \quad (3)$$

där N_h är storleken på stratum h (det vill säga antalet företag i stratum h) och n_h är urvalsstorleken i stratum h .

Vid urvalsdragningen används en cut-off på 3 miljoner kronor i finansiella tillgångar/skulder och den del av populationen som ligger under cut-off skattas med värdet 0. Detta framgår inte i formlerna ovan. Skattningen i (2) är egentligen en skattning av den del av populationen, U , som undersöks.

Bortfallskompensation görs genom att imputera värden för företag som inte inkommit med uppgifter. Imputerade värden behandlas som inkomna vid skattning vilket innebär att i formel (2) är y_k ett inkommet eller ett imputerat värde. Företag med StatusID = 4 (får ej blankett) räknas som svarande med värde 0.

Outliers hanteras på följande sätt i systemet; om ett företag sätts till outlier får det vikten $w_k = 1$, övriga företag i de stratum som innehåller outliers behåller sin ursprungliga vikt. (Vikten för övriga företag bör ändras men detta görs inte). Det går att sätta ett helt företag eller en enskild rad till outlier.

I början av 2011 började verktyget CLAN användas för att ta fram variansskattningar och beräkna den relativa osäkerhetsmarginalen i undersökningen. Resultaten visade att precisionen i skattningarna för

kundfordringar och leverantörsskulder mot koncernföretag är acceptabla men motsvarande poster mot övriga företag har alltför hög osäkerhetsmarginal. För efterföljande kvartal har dock osäkerhetsmarginalen ökat även mot koncernföretag och en översyn av undersökningens metod skulle vara önskvärd.

3.2 Redovisningsförfaranden

Resultatet från undersökningen publiceras endast i Sveriges statistiska databaser, SSD, under rubriken Företagens utländska handelskrediter under Näringsverksamhet. Databasen nås från SCB:s webbplats, www.scb.se, Hitta statistik. Databasen är även översatt till engelska.

Resultat ska publiceras i SSD senast den sista dagen i efterföljande kvartal.

Beskrivning av statistiken, kvalitetsdeklaration samt dokumentation av mikrodata finns publicerade på SCB:s webbplats.

4 Slutliga observationsregister

4.1 Produktionsversioner

I det här dokumentet (SCBDOK) har framtagningen av nedanstående slutliga observationsregister beskrivits.

Register	Utländska handelskrediter
Registervariant	Utländska handelskrediter
Registerversion	2014

Fortsatt dokumentation, av registrens detaljerade innehåll, finns på SCB:s webbplats. Där beskrivs alla variabler och värdemängder m.m. Dokumentationen hittar du här: <https://www.h2.scb.se/metadata> . Klicka dig fram med hjälp av namnen på Register, Registervariant och Registerversion som är angivna i ovanstående tabell.

4.2 Arkiveringsversioner

4.3 Erfarenheter från senaste undersökningsomgången

Undersökningen genomgick ett mättest under perioden november 2010 till januari 2011 där sju uppgiftslämnare djupintervjuades. Med hänsyn till resultatet gjordes mindre förändringar av instruktionerna och den förklarande texten i blanketten. Tidigare räknades olika typer av kundfordringar och leverantörsskulder upp i blanketten, från och med första kvartalet 2011 görs istället hänvisningar till BAS-kontoplanen och den tidigare texten ligger i en så kallad tool tip kopplad till varje fråga. Från och med första kvartalet 2012 gjordes en ytterligare uppdelning av variablerna i undersökningen. De tidigare variablerna delades in i kundfordringar och leverantörsskulder med lång och kort löptid. Detta på grund av nya krav från användare av statistiken. Till publicering i Sveriges statistiska databaser (SSD) sker dock en summering av de nya variablerna så att innehållet ska vara jämförbart med tidigare årgångar.

Bilaga 1 Frågeformulär

Frågeformulär

Bilaga 1 Sida 1 (2)

<p>Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen (2001:99) om den officiella statistiken. Uppgifterna som lämnas skyddas enligt 24 kap 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Samråd har skett med Näringslivets Regelnämnd (NNR).</p>		<p>Utländska handelskrediter (HKU)</p> <hr/> <p>KVARTALSUPPGIFT</p>			
<p>Företag/org.nummer/löpnummer/kontaktperson/adress</p> <div style="background-color: yellow; height: 100px; width: 100%;"></div>		<p>Undersökningens namn</p> <p>DFO/FU 735</p> <p>UTLÄNDSKA HANDELSKREDITER (HKU)</p> <p>Ange vilket år och kvartal de lämnade uppgifterna avser:</p> <p>ÅR: _____ Kvartal: _____</p>			
<p>Instruktioner för att fylla i blanketten finns på www.scb.se/HKU</p>					
<p>Beloppen anges i 1000-tal kronor</p>					
<p>Utländska kundfordringar (motparten har utländsk adress)</p>		<p>Ställningsvärden</p>		<p>Kursdifferenser och omvärderingar under kvartalet</p> <p>(Förlust anges med -)</p>	
		<p>Ingående balans</p>	<p>Utgående balans</p>		
<p>Korta kundfordringar mot koncernföretag</p> <p>Den del av BAS-konto 1560 som härrör från koncernföretag med utländsk adress och vars löptid är kortare än ett år</p>		10			
<p>Långa kundfordringar mot koncernföretag</p> <p>Den del av BAS-konto 1320 som utgör kundfordringar och härrör från koncernföretag med utländsk adress och vars löptid är längre än ett år</p>		11			
<p>Korta kundfordringar mot övriga företag</p> <p>Den del av BAS-konto 15 exklusive 1560 som härrör från företag med utländsk adress och vars löptid är kortare än ett år</p>		20			

Frågeformulär

Bilaga 1

Sida 1 (2)

Långa kundfordringar mot övriga företag De delar av BAS-konto 1340 och 1380 som utgör kundfordringar och härrör från företag med utländsk adress och vars löptid är längre än ett år	21			
Utländska leverantörsskulder (motparten har utländsk adress) Korta leverantörsskulder till koncernföretag Den del av BAS-konto 2460 som härrör från koncernföretag med utländsk adress och vars löptid är kortare än ett år	30			
Långa leverantörsskulder till koncernföretag Den del av BAS-konto 2360 som utgör leverantörsskulder och härrör från koncernföretag med utländsk adress och vars löptid är längre än ett år	31			
Korta leverantörsskulder till övriga företag De delar av BAS-konto 2420, 2440 och 2470 som härrör från företag med utländsk adress och vars löptid är kortare än ett år	40			
Långa leverantörsskulder till övriga företag De delar av BAS-konto 2370 och 2390 som utgör leverantörsskulder och härrör från företag med utländsk adress och vars löptid är längre än ett år	41			
Postadress/webbadress 701 89 ÖREBRO www.scb.se/HKU	Kontaktperson: Karin Strömberg Maria Nilsson	Grupprnr: 019-17 66 50	Faxnummer: 019-17 69 24	E-post: hku@scb.se

Bilaga 2 Instruktioner till frågeformulär

Instruktioner till frågeformulär

Bilaga 2 Sida 1 (3)

Instruktioner till undersökningen Utländska handelskrediter

Innehållsförteckning

INLEDNING	1
ALLMÄN INFORMATION	1
Namn- och adressuppgifter	1
Om företaget upphört	1
Uppgifter avseende föregående kvartal	24
Webbplats	2
EFTERFRÅGADE UPPGIFTER	24
Ställningsvärden	24
Factoring (källa FAR:s rekommendationer nr 6)	2
Kursdifferenser och omvärderingar	3
INFORMATION OM VARIABLERN	3
Utländska kundfordringar	3
Utländska leverantörsskulder	3

INLEDNING

De uppgifter som Ni lämnar ska avse det företag som angivits på blanketten. Uppgifterna ska endast avse det enskilda företaget och inte eventuell koncern om inget annat är överenskommet med Statistiska centralbyrån. Om osäkerhet råder, se organisationsnumret som finns angivet ovanför adressen på blanketten.

ALLMÄN INFORMATION

Namn- och adressuppgifter

Om de förtryckta namn- och adressuppgifterna är felaktiga är vi tacksamma om Ni ändrar dem.

Om företaget upphört

Om företaget upphört noterar Ni detta i rutan för ”Anmärkningar” i blanketten och sänder in till SCB.

Uppgifter avseende föregående kvartal

Tidigare lämnade uppgifter är förtryckta i blanketten. Upptäcker Ni något fel eller att någon uppgift saknas ber vi Er rätta respektive komplettera. Ingick företaget inte i undersökningen föregående kvartal ber vi Er att fylla i uppgifter för ingående ställningsvärde. Statistiken för utländska handelskrediter syftar till att ge kvartalsvisa skattningar av de icke-finansiella företagens handelskrediter mot utlandet och förändringar av dessa under kvartalet. Det är därför nödvändigt att vi erhåller uppgifter om såväl det ingående som det utgående ställningsvärdet för kvartalet.

Webbplats

På vår webbplats för uppgiftslämnare, www.scb.se/HKU, hittar du undersökningen i form av excelblankett.

EFTERFRÅGADE UPPGIFTER

I blanketten ska ställningsvärden och kursdifferenser/omvärderingar under kvartalet anges.

Ställningsvärden

Med *ställningsvärde* avses det nominella värdet av utländska kundfordringar och leverantörsskulder vid kvartalets slut, det vill säga ofta det bokförda värdet före eventuella av- och nedskrivningar (alltså det belopp som avtalsenligt ska betalas när förbindelsen slutregleras). Fordringar och skulder denominerade i utländsk valuta ska omräknas till svenska kronor med balansdagens kurs, med balansdag avses den sista dagen i rapporteringskvartalet. Växelkursförändringar påverkar alltså ställningsvärdena. Växelkursen som används kan vara köp-, sälj- eller mittkurs och kan hämtas från Riksbankens webbplats eller från annan källa. Det viktiga är inte vilken kurs som används utan att samma används vid varje rapporteringstillfälle.

Fordringar och skulder får inte kvittas mot varandra utan skall redovisas brutto.

Factoring (källa FAR:s rekommendationer nr 6)

Kundfordringar som sålts är inte längre företagens egendom och ska därför *inte* tas upp i ställningsvärdet. En eventuell fordran på kreditinstitutet ska *inte* rubriceras som kundfordran.

Kundfordringar som företaget har belånat är företagens egendom och ska redovisas som kundfordringar och därmed ingå i rapporteringen.

Kursdifferenser och omvärderingar

För att kunna beräkna hur stor del av förändringen under ett kvartal som beror på kursdifferenser och omvärderingar behöver vi också uppgifter om storleken på dessa, det vill säga hur stor del av skillnaderna i ställningsvärden som hänför sig till ändrade valutakurser och andra värdeförändringar.

I de fall kursdifferenser och omvärderingar saknas måste vi göra skattningar, vilket innebär att statistikens osäkerhet ökar. Därför vill vi att Ni gör en så god egen uppskattning som möjligt av beloppen i de fall Ni inte har tillgång till faktiska värden. Vet Ni till exempel att det inte förekommit några kursdifferenser och omvärderingar under kvartalet eller att de varit av blygsam omfattning bör Ni ange det med en nolla.

Om det inte är möjligt att fördela kursdifferenser och omvärderingar på respektive post är vi tacksamma om Ni kan dela upp dem mellan fordringar och skulder eller ange en klumpsumma för samtliga variabler. Markera i kryssrutan om det angivna värdet ska fördelas på fler än en variabel.

OBS! Glöm ej att ange minustecken på eventuella negativa kursdifferenser och omvärderingar.

INFORMATION OM VARIABLERN**Utländska kundfordringar**

Med utländska kundfordringar avses kundfordringar där motparten har utländsk adress, det vill säga där motparten har sitt säte i annat land än Sverige. Kundfordringar kan exempelvis vara kundväxlar, belånade fordringar, kontraktfordringar eller förskott till leverantörer.

Här redovisas också företagets eventuella kundfordringar med mera mot utländska koncernföretag, det vill säga moder-, dotter- och systerföretag med flera.

Kundfordringarna ska delas upp i fordringar med löptid upp till ett år och fordringar med löptid längre än ett år.

Krediterade belopp ska inte ingå med negativt värde. De ska istället rapporteras med positivt tecken på motsvarande rad på skuldsidan.

Utländska leverantörsskulder

Med utländska leverantörsskulder avses leverantörsskulder där motparten har utländsk adress, det vill säga har sitt säte i annat land än Sverige. Leverantörsskulder kan exempelvis vara leverantörsväxlar eller kundförskott.

Här redovisas också företagets eventuella leverantörsskulder med mera mot utländska koncernföretag, det vill säga moder-, dotter- och systerföretag med flera.

Leverantörsskulden ska delas upp i skulder med löptid upp till ett år och skulder med löptid längre än ett år.